

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 23 december 2019

Mål nr

Ö 4483-19

PARTER

Klagande

MÖ

Ombud: Advokat VB

Motpart

Svenska Fotbollförbundet, 815200-1916

Box 1216

171 23 Solna

Ombud: Förbundsjurist TT

Samma adress

Övrig

Riksåklagaren

Box 5553

114 85 Stockholm

SAKEN

Tillträdesförbud

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Svea hovrätts beslut 2019-07-24 i mål ÖÄ 7877-19

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen fastställer hovrättens beslut.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN M.M.

MÖ har yrkat att Högsta domstolen upphäver beslutet om tillträdesförbud eller i varje fall sätter ned tiden för förbudet.

Svenska Fotbollförbundet har motsatt sig att hovrättens beslut ändras.

Riksåklagaren har beretts tillfälle att yttra sig och som sin uppfattning angett att hovrättens beslut inte bör ändras.

SKÄL**Bakgrund**

1. I samband med en fotbollsmatch i Svenska Cupen på Tele2 Arena i Stockholm uppstod bråk mellan supportrar i de två lagen. En förundersökning inleddes mot MÖ avseende misshandel.
2. Efter anmälan från Polismyndigheten beslutade åklagare att meddela MÖ tillträdesförbud enligt lagen (2005:321) om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang. Enligt förbudet får MÖ inte tillträda eller vistas på inhägnade idrottsanläggningar i Sverige när det hålls matcher dels i de av

Svenska Fotbollförbundet anordnade serierna Allsvenskan och Superettan, matcher i Svenska Cupen och landskamper, dels i de av UEFA och FIFA anordnade cupmatcherna och landskamperna i Sverige. Som skäl för beslutet angavs att MÖ tillsammans och i samförstånd med andra personer misshandlat en supporter till motståndarlaget med slag och sparkar mot kroppen och huvudet när supportern stod upp och låg ned. Enligt åklagaren fanns det på grund av särskilda omständigheter risk för att MÖ skulle komma att begå brott som var ägnade att störa ordningen eller säkerheten under fotbollsarrangemangen. Tillträdesförbudets längd bestämdes till ett år.

3. Tingsrätten och hovrätten har inte gjort någon annan bedömning än åklagaren.

4. Under målets handläggning i Högsta domstolen har MÖ dömts för misshandel till villkorlig dom och samhällstjänst i 110 timmar, med alternativstraff fängelse i fyra månader. Enligt domen har MÖ misshandlat en supporter till motståndarlaget med tre slag mot huvudet och, när supportern låg ned, en spark mot kroppen. Rätten fann inte styrkt att det var fråga om ett gemensamt våldsutövande med andra.

Partsställningen

5. Enligt 9 § lagen om tillträdesförbud är specialidrottsförbundet för den aktuella idrottsverksamheten inom Sveriges Riksidrottsförbund part i ärende som har tagits upp på anmälan av Polismyndigheten (jfr prop. 2004/05:77 s. 49 och prop. 2008/09:78 s. 31 f.). Tingsrätten och hovrätten har felaktigt hanterat åklagaren som MÖs motpart; i stället borde Svenska Fotbollförbundet ha varit motpart. Omständigheterna är dock sådana att det saknas anledning att undanröja domstolarnas beslut och återförvisa målet.

Riskbedömningen vid ett tillträdesförbud

6. En person kan få tillträdesförbud enligt 2 § lagen om tillträdesförbud om det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att han eller hon kommer att begå brott under ett idrottsarrangemang som anordnas av en idrottsorganisation och brottet är ägnat att störa ordningen eller säkerheten där. Vid bedömningen av om det finns en sådan risk ska det särskilt beaktas om personen tidigare har begått ett sådant brott under eller annars i samband med ett idrottsarrangemang av detta slag.

7. Lagen syftar till att motverka och förebygga idrottsanknuten brottslighet. Ett tillträdesförbud ska därför grundas på en bedömning av risken för att personen genom sitt brottsliga beteende angriper ordningen och säkerheten vid ett idrottsarrangemang. Vid den bedömningen ska tidigare kriminella handlingar, som avser de intressen som är relevanta i sammanhanget, ha stor betydelse och särskilt beaktas. Eftersom det rör sig om en riskbedömning, krävs det inte att skuldfrågan avseende ett tidigare brott är slutligt avgjord. Tidigare brottslighet utgör också endast en – om än en särskilt viktig – omständighet av betydelse för bedömningen av risken. Utöver tidigare brottslighet ska andra omständigheter vägas in, såsom förhållanden som hänför sig till den enskildes person. (Jfr prop. 2004/05:77 s. 32 ff.)

8. Ett tillträdesförbud får enligt lagen beslutas endast om det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att personen kommer att begå brott vid idrottsarrangemang. I detta ligger att det ska göras en samlad och nyanserad bedömning av risken i det enskilda fallet. För att ett tillträdesförbud ska kunna beslutas måste risken framstå som klar och konkret. Samtidigt ska beaktas att lagstiftningen om tillträdesförbud tar sikte på en mer allmän risk för brott än den som avses i den likartat konstruerade lagstiftningen om kontaktförbud.

9. Vid bedömningen ska tidigare relevant brottslighet väga tungt. När en bedömning grundas endast på brottslighet vid ett enstaka tillfälle krävs det – för att ett tillträdesförbud ska kunna beslutas – som regel att det finns någon ytterligare omständighet som med viss styrka talar för att personen kommer att begå brott igen. Det kan t.ex. handla om att det är känt att personen har samröre med våldsbenägna delar av en supporterkrets eller tidigare har uppvisat ett ordningsstörande, om än inte brottsligt, beteende i samband med idrottsarrangemang. Förhållandena vid den tidigare brottsligheten kan dock vara sådana att de i sig tydligt visar på risken för kommande brottslighet. Vid en bedömning utifrån omständigheterna kring den aktuella gärningen som sådan kan det alltså vara möjligt att dra slutsatsen att det finns en klar och konkret risk för att personen på nytt begår brott.

Tillträdesförbudets längd

10. Ett tillträdesförbud ska enligt 3 § lagen om tillträdesförbud gälla för viss tid, högst tre år. Förbudet kan förlängas med ett år i taget. Förbudstiden ska enligt förarbetena bestämmas efter en bedömning av hur länge det finns risk för att den som förbudet riktar sig mot ska begå brott vid idrottsarrangemang (se prop. 2013/14:68 s. 9). En viss schablonisering kan därvid inte undvikas. En vanlig längd på ett tillträdesförbud är ett år.

Bedömningen i detta fall

11. MÖ är inte tidigare dömd för brott. Han lever under ordnade förhållanden. Han har uppgett att han har varit fotbollssupporter sedan 14 års ålder och har gått på omkring 500 matcher. Det är inte visat att han har kontakt med våldsbenägna supportergrupperingar. Omständigheterna kring hans person ger inte något stöd för att det finns en risk för att han ska begå brott vid fotbollsarrangemang.

12. Det brott som MÖ var misstänkt för, och som han nu har dömts för, utgör sådan brottslighet som är ägnad att påtagligt störa ordningen och säkerheten vid idrottsarrangemang. Det har varit fråga om relativt allvarligt våld som har förövats i anslutning till arenan på en plats där många supportrar vistats. Även om MÖ inte har dömts för att ha förövat brottet tillsammans och i samförstånd med andra, har brottet begåtts i samband med att andra personer utövade våld mot den utsatte motståndarsupportern. Av den övervakningsfilm som fångat händelsen framgår också att MÖ, när våldsutövningen inleddes, aktivt sökte sig närmare situationen för att delta i misshandeln. Med hänsyn till det sagda har brottet en sådan karaktär att det i sig måste anses utvisa en beredskap hos MÖ att delta i våld av just ett sådant slag som lagen syftar till att motverka.

13. Vid en samlad bedömning är utredningen sådan att den ger tillräckligt stöd för att det finns en klar och konkret risk för att MÖ kommer att begå brott under fotbollsarrangemang. Det saknas anledning att sätta ned förbudstidens längd. Hovrättens beslut ska därför fastställas.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Ann-Christine Lindeblad, Dag Mattsson (referent), Petter Asp, Malin Bonthron och Stefan Reimer
Föredragande justitiesekreterare: Fredrik Blommé